

indicators, based on the classification of structural elements has been developed: a description of the structural elements of the corporation, a description of the risks, a description of the strategy of the corporation, financial capital, human capital, intellectual capital, natural capital, social capital. The development of integrated performance reporting should be based on external or confirmed sources, but in any case for internal projections of management. Unsettled issues and areas of further research have been discovered related to the need for further scientific study of all theoretical and practical aspects of the integrated reporting, from the definition of indicators to be disclosed and the substantiation methodologies to be applied relating to definition of some indicators.

Key words: Integrated reporting, financial indicators, non-financial indicators, creating value of company, a description of the risks, a description of the strategy of the corporation, financial capital, human capital, intellectual capital, natural capital, social capital

Одержано 24.04.2015 р.

УДК 339.727.22

Маркевич Катерина Леонідівна,
здобувач,

Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України

ПОТОЧНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Статтю присвячено дослідженню ролі прямих іноземних інвестицій в реалізації європейсько-орієнтованої інтеграційної стратегії України. Метою статті є проведення комплексного аналізу поточного стану прямого іноземного інвестування в економіку України та визначення подальших перспектив надходження ПІІ відповідно до нинішніх економічних та політичних реалій. У статті розкрито сутнісні характеристики прямого іноземного інвестування, виділено ключові етапи еволюції інвестиційних процесів та особливості надходження ПІІ в умовах нинішньої соціально-економічної та воєнно-політичної кризи. Проаналізовано динаміку та структуру прямих іноземних інвестицій в українську економіку за регіональним, галузевим та географічним розподілом. Методологічною основою дослідження є роботи провідних вітчизняних фахівців у сфері прямого іноземного інвестування. При вирішенні поставлених завдань використовувались методи статистичного аналізу, системного узагальнення, а також якісного і кількісного порівняння. Визначено, що екстенсивний характер прямого іноземного інвестування, невідповідність галузевої та регіональної структури інвестицій стратегічним завданням інноваційного розвитку України спроможні спровокувати у довгостроковій перспективі системне розбалансування економіки. Відтак, обґрунтовано фактори, що мають визначальний вплив на формування пріоритетів інвестування з точки зору забезпечення стратегічних інтересів держави. На підставі здійсненого дослідження та фактичного стану справ залучення ПІІ в Україну, сформульовані подальші перспективи залучення та акумулювання таких інвестицій. На основі аналізу поточних та перспективних показників розвитку з метою орієнтації прямих іноземних інвестицій визначено систему галузевої, регіональної та міжкраїнової селекції надходження ПІІ, а також визначено роль держави у питанні покращення ситуації із залучення ПІІ відповідно до стратегічно важливих галузей та регіонів національної економіки. На основі проведеного дослідження з'ясовано, що сьогодні Україна потребує системного реформування економіки загалом та інвестиційної політики зокрема. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні та впровадженні механізмів та методів залучення ПІІ, що спрямовані на лібералізацію, модернізацію, дерегуляцію економіки та заохочення інноваційного розвитку України.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції (ПІІ), інвестиційна діяльність, економічне зростання, пріоритети інвестування, інвестиційна стратегія.

ВСТУП

Накопичення обсягів ПІІ упродовж років незалежності України є одним з пріоритетних напрямів економічної політики держави. Світова практика доводить, що ПІІ сприяють вирішенню проблеми недостатності внутрішніх джерел фінансування. А при їх ефективному використанні країна може не тільки компенсувати нестачу внутрішніх інвестиційних ресурсів, а ще й підвищити ефективність виробництва

та конкурентоспроможність вітчизняної продукції завдяки введенню новітніх технологій та впровадженню прогресивного досвіду управління інших країн.

Для України необхідність залучення ПІІ зумовлена недостатністю внутрішніх ресурсів і заощаджень, незначним управлінським досвідом, недостатністю сучасних технологій та ноу-хау, тривалим періодом спаду вітчизняного виробництва, недостатністю ресурсів для оновлення та модернізації

основних фондів, а також прагненням доступу до зовнішніх ринків.

Постановка проблеми. Швидкоплинні зміни зовнішнього конкурентного середовища ставлять перед вітчизняними науковцями необхідність обґрунтування та дослідження оптимальних шляхів залучення ПІІ в економіку України, підвищення їх ефективності, аналізу їх впливу на якісні зміни економічної системи. Відтак, вкрай необхідним є поглиблене дослідження сучасних проявів (регіонального, географічного та галузевого) і перспективних трендів вітчизняних інвестиційних процесів та розроблення, на основі результатів даного аналізу, системи заходів щодо нейтралізації чинників, які гальмують залучення ПІІ, з метою подальшого примноження надходжень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інвестиційні аспекти економічного зростання країн тривалий час перебувають у полі зору багатьох вітчизняних та зарубіжних учених, а також міжнародних організацій. Теоретичне підґрунтя міжнародної інвестиційної діяльності було закладене М. Верноном, С. Хаймером, Т. Озавою, Дж. Даннінгом. Серед фундаментальних вітчизняних досліджень цієї темі присвячені роботи В. Білошапки, Б. Губського, А. Румянцева, В. Сіденка, А. Філіпенка, О. Шниркова, Ю. Макогона, О. Рогача, Г. Харламової.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є проведення комплексного аналізу поточного стану прямого іноземного інвестування в економіку

України та визначення подальших перспектив надходження ПІІ відповідно до нинішніх економічних та політичних реалій.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Доведено, що «...в сучасних умовах прямі іноземні інвестиції розцінюються як інструмент, котрий дає змогу інтегрувати економіку різних країн на рівні виробництва у світову економіку, що глобалізується завдяки наданню цілому ряду активів, включаючи технології, капітал, управлінські здібності та навички, доступ до іноземних ринків. Вони стимулюють також нарощування технологічного потенціалу в інтересах розвитку виробництва і підприємництва в ширших рамках національної економіки через зміцнення прямих і зворотних зв'язків» [1].

Спостереження за надходженням в Україну ПІІ здійснюються Національним банком України (табл. 1, використовується розподіл за методологією 5-го видання «Керівництва з платіжного балансу» (МВФ, 1993р.)), а також Державною службою статистики України (надаються дані за формою ПІІ – акціонерний капітал), починаючи з 1994 р. (рис. 1). У дослідженні використано статистичні данні, сформовані Державною службою статистики України, оскільки вона є більш повною за галузевим, регіональним та міжкраїновим розподілом.

Таблиця 1

Сумарний обсяг ПІІ в Україну, станом на початок року, млрд. дол. США [3]

Рік	2001	2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ПІІ, у т.ч.	3875	9606	46997	52021	57985	66304	75034	78888
у т.ч.:								
-реінвестовані доходи та акції	3875	9047	42748	46943	52092	58365	64744	67876
-інші	н/д	559	4249	5078	5893	7939	10290	11012

У перші роки незалежності (з 1991 р. по 1994 р. включно) в Україну надійшли перші 484 млн. дол. США ПІІ. Реалізація ініційованих у 1994 р. Президентом України реформ відразу позитивно позначилася на подальших темпах надходження ПІІ. Протягом 1995-1998 рр. приплив залучених інвестицій постійно збільшувався і на початок 1999 р. сумарний обсяг становив 2810,7 млн дол. США. Однак, через світову фінансову кризу у 1999 р. та побоювання інвесторів напередодні парламентських виборів у 2001 р. приріст іноземного капіталу дещо знизився порівняно з попередніми роками.

Та починаючи з 2004 р. ПІІ почали більш стрімко надходити до української економіки, і вже на початку 2008 р. був зафіксований найбільший приплив ПІІ до України, який становив 8303,4 млн дол. США. Проте, у II півріччі 2008 р. відбувся відтік ПІІ з країни на суму 727,5 млн дол. США і загальний обсяг ПІІ тоді склав 35723,4 млн дол. США. Причиною цього стала світова фінансова криза. Звідси – велика кількість інвесторів мала побоювання щодо нестабільності української економіки і тому стримувалися вкладати свої заощадження. Одночасно, вже за перші півроку

2009 р., а саме на 1 липня 2009 р. приріст ПІІ склав 2242,3 млн дол. США, а на 1 жовтня 2009 р. – 4303,1 млн дол. США, тобто приріст збільшився майже у 2 рази, а сумарний обсяг залучення ПІІ на 1 січня 2010 р. склав 40053 млн дол. США.

Протягом наступних чотирьох років, до 2013 р., надходження ПІІ було регулярними та стабільними. Проте, протягом минулого року було інвестовано лише 2451,7 млн дол. США ПІІ. Зменшення капіталу за даний період становило 13592,1 млн. дол. США (у т.ч. за рахунок курсової різниці – 12246,5 млн. дол. США). Причин такого сповільнення багато: стан війни у якому перебуває Україна, макроекономічне гальмування, зупинення низки промислових підприємств, стрімка девальвація та інфляція, зниження рівня споживання.

Характеризуючи пряме іноземне інвестування економіки України розглянемо *географічну структуру*. Відмітимо, що остання формується під впливом багатьох чинників, серед головних – розвиток зовнішньоекономічних зв'язків зі стратегічними партнерами (до 2002 р. цим партнером були США та Росія, сьогодні головним стратегічним економічним

партнером країни є ЄС) та потреба у диверсифікації міжнародної інвестиційної діяльності.

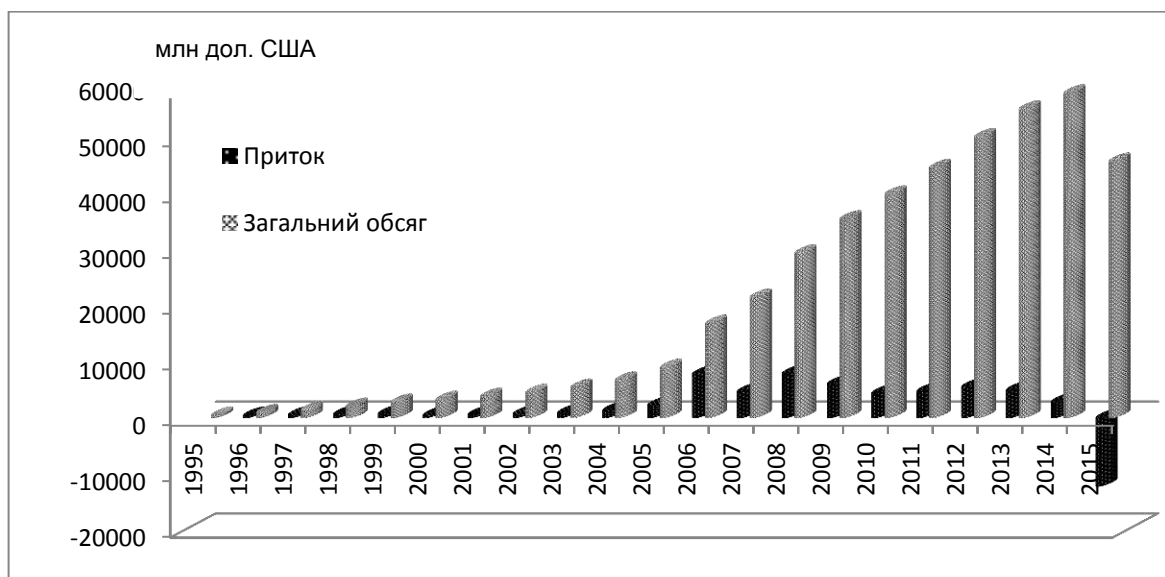

Рис. 1. Динаміка притоку та сумарного обсягу ПІІ (акціонерного капіталу) в Україну на період 1995-2014 рр., станом на початок року, млн. дол. США [2]

Так, станом на кінець 2014 р. до України інвестиції надійшли зі 131 країни світу. Із країн ЄС із початку інвестування внесено 35575,5 млн. дол. США, це становить 77,5% загального обсягу ПІІ

(акціонерного капіталу). З інших країн світу надійшло 10340,5 млн. дол. США або 22,5% усіх інвестицій (табл. 2).

Таблиця 2

Географічна структура розподілу ПІІ (акціонерний капітал) в Україні [2]

Країна	млн. дол. США		%	
	2009 р.		2014 р.	
Кіпр	8593,2	21,5	13710,6	29,9
Німеччина	6613	16,5	5720,5	12,5
Нідерланди	4002	10	5111,5	11,1
Російська Федерація	2674,6	6,7	2724,3	5,9
Австрія	2604,1	6,7	2527,4	5,5
Велика Британія	2375,9	5,9	2145,5	4,7
Віргінські острови	н/д		1997,7	4,4
Франція	1640,1	4,1	1614,7	3,5
Швейцарія	805,5	2	1390,6	3
Італія	999,2	2,5	999,1	2,2
Інші	9754,4	24,1	7974,1	17,3
Всього	40053	100	45916	100

Протягом останніх 5 років географічна структура дещо видозмінилася, хоча основним інвестором досі залишаються країни ЄС. Існують припущення, що метою інвестування для багатьох іноземних інвесторів поки що є використання українського ринку для отримання швидкого прибутку. Сьогодні існує схильність інвесторів до фінансових зловживань і відмивання коштів. Високий ступінь інвестування з таких країн, як Віргінські острови та Нідерланди пояснюється суттєвими пільгами для зареєстрованих у них іноземних компаній, а значить, їм притаманні певні елементи офшорності, проте неспівставні з Кіпром. Режим офшорної зони, що діє на Кіпрі, сприяв здійсненню з території острова т. зв. «опосередкованих» ПІІ, які значно перевищують

власні кіпрські інвестиції. За попередніми оцінками, значну частину ПІІ з Кіпру здійснюють дочірні структури українських фірм.

Основними галузевими пріоритетами вкладення інвестицій вище вказаних країн є фінансова та страхова діяльність, операції з нерухомим майном, оптова та роздрібна торгівля, інформація та телекомунікації, харчова та хімічна промисловість, металургійне виробництво, виробництво гумових та пластмасових виробів, машинобудування та ін.

Що стосується галузевої структури надходження ПІІ, то останні присутні в усіх секторах української економіки. Проте їх розподіл є доволі нерівномірним. Так, на підприємствах промисловості зосереджено 14817,1 млн. дол. США (32,3%) ПІІ, у т.ч. переробної – 12569,5 млн. дол. США, добувної

промисловості і розроблення кар'єрів – 1461,2 млн. дол. США, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 717,0 млн. дол. США. В установах фінансової та страхової діяльності акумульовано 11537,4 млн. дол. США, або 25,1% загального обсягу ПІІ, на підприємствах оптової та роздрібно торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 6019,2 млн. дол. США (13,1%), в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном – 3804,4 млн. дол. США (8,3%), а тих, що займаються професійною, науковою та технічною

діяльністю – 2837,0 млн. дол. США (6,2%).

Дані свідчать, що приріст ПІІ з 2009 р. відбувся у добувній промисловості, підприємствах харчової промисловості, оптовій та роздрібно торгівлі. Знизилася інвестиції у фінансову діяльність, металургійний комплекс та хімічну промисловість.

Доволі перспективними сьогодні є ПІІ у сільське господарство, адже саме низький рівень конкуренції, значний потенціал росту та низькі затрати дозволять інвесторам отримати високу дохідність за вкладені інвестиції.

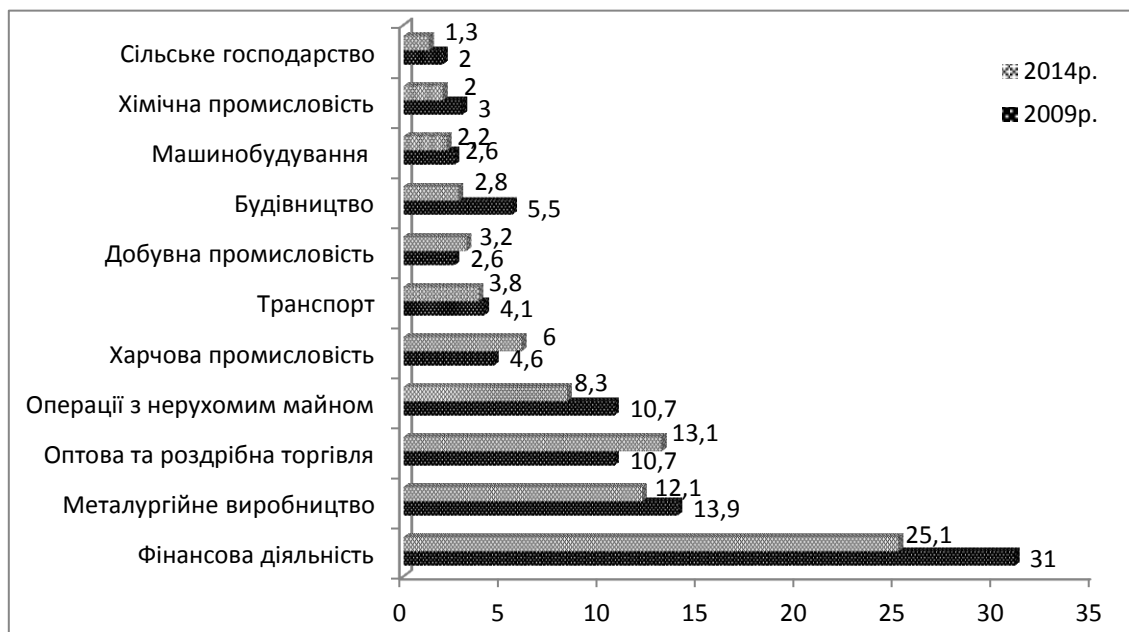

Рис. 2. Галузева структура розподілу ПІІ (акціонерний капітал), станом на 2009 р. та 2014 р., у % [2]

Окремої уваги заслуговує фінансова сфера, а саме банківський сектор (табл. 3).

Сьогодні банківський сектор України є досить інвестиційно розконцентрованим. У десятці найбільших банків з іноземним капіталом присутні Credit Agricole, Raiffeisen Bank, ProCredit Bank, OTP Bank, Укрсиббанк, Укрсоцбанк, Кредобанк, Сбербанк Росії, Альфа-банк, ВТБ банк. Найбільша ж частка іноземних активів контролюються інвесторами з

Російської Федерації. Швидкий ріст частки російських фінансових інституцій у банківській системі України підкріплюється геополітичними цілями їхніх власників. Особливо успішні на українському ринку є банки з державним капіталом – ВТБ та Сбербанк Росії, які мають опосередкований доступ до бюджетних ресурсів та державних гарантій Росії, підкріплених значними доходами від нафтогазового експорту сусідньої країни.

Таблиця 3

Іноземний капітал у банківському секторі України [3]

Показник	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	1.03.2015
Кількість банків	175	184	182	176	176	176	180	163	151
з іноземним капіталом	47	53	51	55	53	53	49	51	49
у т.ч. зі 100% іноземним капіталом	17	17	18	20	22	22	19	19	19
Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	35	36,7	35,8	40,6	41,9	39,5	34	32,5	32,3

Важливо зазначити, що з 2009 р. з України пішло 17 банків з іноземним капіталом [5]: ING Bank (Голландія), Home Credit Bank (Чехія), Dresdner Bank (Німеччина), HSBC (Велика Британія), Ренесанс Капітал (Росія), Bayerische Landesbank (Німеччина), Kookmin Bank (Південна Корея), Bank of Georgia (Грузія), Кредит Європа Банк (Голландія), Volksbank

(Австрія), SEB Group (Швеція), Commerzbank (Німеччина), Societe Generale (Франція), Ерсте Банк (Австрія), Кредитпромбанк (пул європейських інвесторів), Swedbank (Швеція), Астра Банк (Греція), Марфін Банк та Bank of Cyprus (Кіпр). Як правило, європейські банки пішли з українського ринку як методом продажу, так і методом скорочення або

закриття ризикованих ринкових позицій. Причинами «втечі» банків було уповільнення економічного зростання, негативний вплив тіньової економіки, політичні ризики та високий рівень неповернення кредитів [6].

На сучасному етапі економічного розвитку країни надзвичайно важливим є *регіональний розподіл* надходження ПІІ, який має суттєву диференціацію. Відтак, найбільш привабливими для іноземних інвесторів, на кінець 2014 р., залишаються м. Київ (49,5% від усіх інвестицій), Дніпропетровська (16,9%), Донецька (5,6%), Харківська (3,8%), Київська (3,6%), Одеська (3,1%), Львівська (3%) області. В них зосереджено більше 80% накопичених ПІІ. Найменші обсяги – близько 1% загалом – надійшли до Тернопільської, Кіровоградської, Хмельницької, Чернігівської та Чернівецької областей.

Незмінним протягом багатьох років є інтерес іноземних інвесторів до м. Київ, адже тут обертається значна готівкова маса країни, активно розвивається ринкова інфраструктура, досягнуто помітного

зростання промислового виробництва, з кожним роком поліпшується тенденції будівництва і розвитку транспорту.

Загалом, інвестиційна привабливість регіонів країни має тенденцію змінюватися кожного року. На даний процес впливають різні чинники, нині це: стан війни у якому перебуває Україна вже довгий час (суттєво знизилася інвестиції у Донецьку та Луганську області, а також відбувся їх відтік), а також підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Останнє дозволяє підвищити інвестиційний рейтинг, у першу чергу регіонів, що знаходяться ближче до європейських кордонів і важливо, що сьогодні вже є певні зрушення у цьому напрямі. Так, у 2014 р. найбільш привабливим регіонами відповідно до Рейтингу регіонів «Індекс інвестиційної привабливості» стали Львівська, Івано-Франківська та Одеська області [7].

Аналіз динаміки надходження ПІІ спробуємо відобразити з практичної площини, окресливши найбільші інвестиційні проекти України (табл. 4).

Таблиця 4

Найбільші інвестиційні проекти України, станом на початок 2014 р. [8]

Область	Інвестиційні проекти та їх особливості
Волинська	SKF (Швеція) – світовий лідер у галузі виробництва підшипників. АТ «СКФ Україна» є єдиним в Україні виробником роликових конічних та карданних (голчатих) підшипників. Kromberg & Schubert (Німеччина) – провідний постачальник у галузі автомобільної індустрії. Підприємство «Кромберг енд Шуберт Україна» було засноване у травні 2005 р. і спеціалізується на виробництві бортових кабельних мереж для легкових автомобілів (для компаній «Даймлер АГ», «БМВ», «Фольксваген») на основі переробки давальницької сировини, котра стовідсотково постачається з-за кордону компанією.
Дніпропетровська	Maisadour Semencesc (Франція) – інвестиції у розвиток сільського господарства. Практикується виробництва насіння кукурудзи, соняшника, рапсу та злакових.
Донецька	Серед найбільших іноземних інвесторів в Донецькій області є фірми: KNAUF (Німеччина) – провідне підприємство з виробництва будівельних матеріалів компанія; Cargill (США) – світових лідер в галузі виробництва, переробки і торгівлі сільськогосподарською, харчовою та промисловою продукцією. Основний продукт – нерафінована пресо-екстракційна соняшникова олія.
Закарпатська	23 жовтня 2002 р. було створено ТОВ «Ядзакі Україна» за рішенням засновників корпорації YAZAKI (Японія) та її дочірньої компанії «Ядзакі Юероп Лімітед» (Кельн, Німеччина) з метою виробництва електрокабельної продукції для автомобільної промисловості. Jabil (США) – компанія, що проектує і виробляє електронні комплектуючі для першопочаткових виробів обладнання в медичній, комп'ютерній, автомобільній та інших галузях промисловості. В Україні працює з 29 грудня 2003 р.
Івано-Франківська	Electrolux (Швеція) – з квітня 2011 р. розпочато виробництво побутової техніки високоякісних пральних машин відомих брендів Zanussi та Electrolux.
Київська	Coca-Cola (США) – виробництво безалкогольних напоїв у різних категоріях: солодкі газовані напої, соки, бутильована вода, холодні чаї та енергетичні напої. Kraft foods (США) – українське підприємство, що належить до групи компаній Mondelez International – найбільшої у світі компанії-виробника шоколадної продукції, печива та цукерок.
Львівська	LEONI (Німеччина) – виробництво бортових мереж для провідних світових автовиробників «Опель», «Порше», «Фольксваген», «Ауді» та «Ламборгіні».
Херсонська	Група компаній Danone (Франція) – світовий лідер із виробництва молочних продуктів. Діяльність компанії зосереджена на випуску молочних продуктів, дитячого харчування та мінеральної води. У портфель Групи входять такі бренди, як Danone, Activia, Danissimo, Nutricia, Evian та інші.
Чернівецька	Lafarge (Франція) – світовий лідер з виробництва будівельних матеріалів, що спільно з ЄБРР відкрила у 2013р. підприємство з виробництва щебеневої продукції.
М. Київ	JTI (Швейцарія) – тютюнова компанія, яка працює з 1993 р. (до 1999 – R.J.Reynolds). Фабрика JTI виробляє цигарки таких брендів, як Sobranie, Camel, Winston, Glamour та LD для українського ринку, а також для експорту в Азербайджан, Вірменію, Грузію, Молдову та Туркменістан.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Україна є державою, яка залучає іноземний капітал, адже володіє низкою факторів що підтверджують її інвестиційну привабливість: вигідне геополітичне розташування, високий рівень природно-ресурсної бази, дешева кваліфікована робоча сила, місткий споживчий ринок. За підрахунками *Ernst&Young*, серед країн Центральної та Східної Європи за 2014 р. Україна посіла 4 місце за рівнем інвестиційної привабливості і її підтримали 7% респондентів [10].

Перспективи примноження іноземних інвестицій пов'язані, у першу чергу, з минулорічним підписанням Угоди про асоціацію з ЄС. Міжнародний досвід свідчить, що не тільки країни які входять у європейський простір одержують більше ПІІ, а й саме входження до цього простору, як правило, супроводжується ростом ПІІ [9]. Можна припустити, що надходження ПІІ до України будуть мати європейську направленість, однак відкидати ідею надходження ПІІ з інших країн не можна, адже багато країн за рахунок інвестування в українську економіку бажатимуть вийти на європейські ринки. У регіональному спрямуванні мають збільшитися надходження ПІІ до західних регіонів України (цьому

сприятиме наближеність до європейських кордонів низки областей, а також співпраця у межах євро регіонів «Карпатський Євро регіон», «Буг» та «Верхній Прут»), зменшитися до східних – через військову агресію з боку Російської Федерації. У галузевому вимірі найбільш перспективними сьогодні є аграрний сектор, переробка твердих побутових відходів, геологорозвідка нових газових та нафтових родовищ, а також розвиток «зеленої енергетики».

ПІІ, будучи довгостроковим «підживленням» економіки, є не тільки ключовою умовою модернізації національної економіки, а й чільним фактором її економічної безпеки. З огляду на це, подальше дослідження стану інвестиційної діяльності України є доволі важливим для економіки держави, що пов'язано з її інтеграційним курсом, який вона обрала.

Перспективи подальших досліджень мають ґрунтуватися на аргументації потенціалу інвестиційної ємності України, особливо в інноваційній, інфраструктурній та виробничій сферах, формуванні недостатньо сприятливого інвестиційного клімату, розробці практичних рекомендацій щодо усунення бар'єрів на шляху залучення ПІІ та створенні сприятливих умов ведення бізнесу, що передбачають зміни у сфері фіскального, митного, адміністративного регулювання, вдосконалення судової системи, подолання корупції та бюрократизму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Макух С. М. Аналіз та оцінка сучасних тенденцій секторального розподілу світових потоків інвестиційних ресурсів [Електронний ресурс] / С. М. Макух. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecfor_2013_4_10.pdf.
2. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міжнародна інвестиційна позиція України [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=4712063>.
4. Основні показники діяльності банків в Україні [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.
5. Бегут с корабля: какие иностранные банки ушли из Украины [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://finance.bigmir.net/kredit_depozit/22728-Begut-s-korablja--kakie-inostrannye-banki-ushli-iz-Ukrainy.
6. Кочетков В. М. Діяльність банків з іноземним капіталом в Україні [Електронний ресурс] / В. М. Кочетков, Т. А. Мостиський // Ефективна економіка. – 2014 – №5. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2979>.
7. Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrproject.gov.ua/sites/default/files/upload/rejting_investicijnoi_privablivosti_regioniv_2014_1.pdf.
8. Енергія розвитку: Інвестор довіряють Україні // Інформаційний вісник мережі регіональних центрів з інвестицій та розвитку: Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України – Березень 2014. – 67 с.
9. Семак Е. Воздействие экономической интеграции на привлечение прямых иностранных инвестиций в страны-члены региональных группировок [Электронный ресурс] / Е. Семак, И. Турлай // Журнал международного права и международных отношений – 2011. – №2. – Режим доступа: <http://evolutio.info/content/view/1839/232/>
10. EY's attractiveness survey Europe 2014: Back in the game [Electronic resource]. – Access mode: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-2014-european-attractiveness-survey/\\$FILE/EY-2014-european-attractiveness-survey.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-2014-european-attractiveness-survey/$FILE/EY-2014-european-attractiveness-survey.pdf).

Маркевич Катерина Леонидовна

ТЕКУЩЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПРЯМОГО ИНОСТРАННОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ В ЭКОНОМИКУ УКРАИНЫ

Статья посвящена исследованию роли прямых иностранных инвестиций в реализации европейско-ориентированной интеграционной стратегии Украины. Целью статьи является проведение комплексного анализа текущего состояния прямого иностранного инвестирования в экономику Украины и определение

дальнейших перспектив поступления ПИИ в соответствии с нынешними экономическими и политическими реалиями. В статье раскрыты сущностные характеристики прямого иностранного инвестирования, выделены ключевые этапы эволюции инвестиционных процессов и особенности поступления ПИИ в условиях нынешнего социально-экономического и военно-политического кризиса. Проанализирована динамика и структура прямых иностранных инвестиций в украинскую экономику по региональному, отраслевому и географическому распределению. Методологической основой исследования являются работы ведущих отечественных специалистов в области прямого иностранного инвестирования. При решении поставленных задач использовались методы статистического анализа, системного обобщения, а также качественного и количественного сравнения. Определено, что экстенсивный характер прямого иностранного инвестирования, несоответствие отраслевой и региональной структуры инвестиций стратегической задаче инновационного развития Украины способны спровоцировать в долгосрочной перспективе системное разбалансирование экономики. Следовательно, обоснованно факторы, имеющие определяющее влияние на формирование приоритетов инвестирования с точки зрения обеспечения стратегических интересов государства. На основании проведенного исследования и фактического положения привлечения ПИИ в Украину, сформулированы дальнейшие перспективы привлечения и аккумулирования таких инвестиций. На основе анализа текущих и перспективных показателей развития, с целью ориентации прямых иностранных инвестиций, определена система отраслевой, региональной и межстрановой селекции поступления ПИИ, а также определена роль государства в вопросе улучшения ситуации по привлечению ПИИ в соответствии со стратегически важными отраслями и регионами национальной экономики. На основе проведенного исследования установлено, что сегодня Украина нуждается в системном реформировании экономики в целом и инвестиционной политики в частности. Перспективы дальнейших исследований заключаются в разработке и внедрении механизмов и методов привлечения ПИИ, направленных на либерализацию, модернизацию, дерегуляцию экономики и поощрение инновационного развития Украины.

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции (ПИИ), инвестиционная деятельность, экономический рост, приоритеты инвестирования, инвестиционная стратегия

Markevych K.

CURRENT STATE AND PROSPECTS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN UKRAINIAN ECONOMY

The role of foreign direct investment in the implementation of Europe-oriented integration strategy of Ukraine has been considered in the article. The aim of the article is to conduct a comprehensive analysis of the current state of foreign direct investment in the Ukrainian economy and to determine the future prospects of FDI inflow in accordance with the current economic and political realities. The essential characteristics of foreign direct investment have been revealed in the article and key stages of the investment processes' evolution and FDI inflow characteristics in the current social and economic and military-political crisis have been highlighted. Also the dynamics and structure of foreign direct investment in the Ukrainian economy according to regional, sectorial and geographical distribution have been analyzed. The methodological basis of research is the leading national experts' works in the sphere of foreign direct investment. In order to solve the tasks, the methods of statistical analysis, system generalization, qualitative and quantitative comparison have been used. The extensive nature of foreign direct investment, the nonconformity of sectorial and regional structure of investments to strategic objectives of Ukraine's innovative development can provoke systematic economic unbalance in the long-term perspective. Therefore, the factors that have a decisive influence on the formation of investment priorities in terms of strategic interests have been considered in the article. Based on the research and FDI actual situation in Ukraine, perspectives of regions and sectors that have become a priority in sphere of FDI attraction have been formulated, and the countries/parts of the world that will become powerful investors of Ukraine have been determined. The system of sectorial, regional and inter-country selection based on analysis of current and future development indicators aimed at foreign direct investment orientation has been proposed in the paper, and the role of government in question of inflow FDI improvement to strategically important sectors and regions of the national economy has been identified. Based on the study conducted it has been found that, Ukraine needs the system-related reforming of the economy in general and investment policy in particular. Prospects for future research lies in the development and implementation of mechanisms and methods of FDI attraction that aimed at liberalization, modernization, deregulation of the economy and innovation development encouragement of Ukraine.

Keywords: foreign direct investment (FDI), investment activities, economic growth, investment priorities, investment strategy.

Одержано 30.03.2015 р.